

ολοκλήρωση και η έκδοση της συλλογής των *Βίων των Αγίων (Четви-Минеи)* είναι το σημαντικότερο του έργου και αποτελεί σπουδαία συμβολή στη ρωσική θεολογική γραμματεία. Κοιμήθηκε στις 28 Οκτωβρίου 1709. Η μνήμη του τιμάται στις 28 Οκτωβρίου και η ανακομιδή των λειψάνων του εορτάζεται στις 21 Σεπτεμβρίου. ΕΙΡ.ΚΑΣ.

Βιβλιογραφία:

Титовъ, А.А., *Житіе святого Димитрія, митрополита Ростовскаго, Ростовъ-Ярославскій 1902*. Голубинскій, Е.Е., *Исторія канонизаціи святых Руской Церкви*, Крутицкое Патриаршее Подворье, Москва 1998.

Δημήτριος Μπασαρμπόβου. Όσιος.

Βούλγαρος ασκητής του 17^{ου} αι. Σύμφωνα με τον Παΐσιο Χιλανδαρινό εκοιμήθη το 1685. Γεννήθηκε στο χωριό Μπασαρμπόβο στην κοιλάδα του ποταμού Λομ, 10 χμ. νότια της πόλης Ρούσε, και ήταν βοσκός. Κάποτε πάτησε κατά λάθος μια φωλιά πουλιών και αποφάσισε να τιμωρηθεί περπατώντας ξυπόλητος τρία χρόνια, χειμώνα-καλοκαίρι. Αργότερα έζησε στο κοντινό μοναστήρι, που είναι σκαλισμένο στον μαλακό βράχο. Αρχισε σκληρή νηστεία, αγρυπνία και προσευχή. Όταν αισθάνθηκε το τέλος της ζωής του, έφυγε από το μοναστήρι, πήγε στις όχθες του ποταμού Λομ, ξάπλωσε ανάμεσα σε μεγάλες πέτρες και έτσι εκοιμήθη. Αργότερα βρέθηκαν τα λειψανά του με θαυμάσιο τρόπο και τοποθετήθηκαν στον ναό, όπου τέλεσαν θαυματουργικές πολλές θεραπείες.

Κατά τον ρωσοτουρκικό πόλεμο του 1774, ο Ρώσος στρατηγός Σαλτικώφ μετά από αίτημα του μητροπολίτη Ουγγρο-Βλαχίας Γρηγορίου Β΄ και του πλουσίου εμπόρου Χατζή Δημητρίου, μετέφερε τα λείψανα του αγίου, τα οποία τοποθετήθηκαν στον καθεδρικό ναό στο Βουκουρέστι, όπου βρίσκονται μέχρι σήμερα. Το περασμένο αιώνα, ο άγιος ανακρήχθηκε προστάτης του Βουκουρεστίου. Στις 27 Οκτωβρίου 2005, κατόπιν αιτήματος του Πατριάρχη Βουλγαρίας Μαξίμου, ένα μικρό κομμάτι των ιερών λειψάνων μεταφέρθηκε στο μοναστήρι Μπασαρμπόβο. Η μνήμη του αγίου εορτάζεται στις 27 Οκτωβρίου. Ι.Ζ.ΔΗΜ.

Βιβλιογραφία:

Иларион (Цонев), еп. Траянополски, *Сияние на светостта: Вечен календар*, С. 2002, σ. 179. Моллов, Т., «Материали за историята на култа към народния светец Димитър Басарбовски», *Студентски изследвания: 1983-1984 / ВТУ «Кирил и Методиј»*, ВТ 1984, σ. 129-140. Пансий Хиландарски, *Славянобългарска история*, С. 1972, σ. 194-195. Партений, еп. Левкийски, *Жития на български светци*, т. 2, С. 1979, σ. 121-122. Păcurariu, M., *Sfinți daco-români și români*, Iași 1994, σ. 171-175.

Δημήτριος. Οικουμενικός Πατριάρχης. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Δημήτριος (Παπαδόπουλος), γιος του Παναγιώτη και της Ειρήνης Παπαδοπούλου, γεννήθηκε στις 8 Σεπτεμβρίου του 1914 στα Θεραπεία της Κωνσταντινούπολης. Φοίτησε σε σχολεία στα

Θεραπεία και στο ελληνογαλλικό σχολείο Γαλατά. Σπούδασε στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης (1931-1937) και αποφοίτησε με την πτυχιακή εργασία *Η Ανάστασις του Κυρίου και αι κατ' αυτής ενστάσεις*. Το 1937 χειροτονήθηκε διάκονος από τον επίσκοπο Ναζιανζού Φιλόθεο. Την περίοδο 1937-1938 διετέλεσε γραμματέας και ιεροκήρυκας της Ιεράς Μητροπόλεως Εδέεσης. Στη συνέχεια, υπηρέτησε ως διάκονος στον ιερό ναό των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στην Κωνσταντινούπολη.

Την περίοδο 1939-1945 εργάστηκε ως διάκονος και έπειτα ιερέας (χειροτονήθηκε από τον επίσκοπο Ναζιανζού Φιλόθεο) στο Φερίκιοι. Το χρονικό διάστημα 1945-1950 διετέλεσε προϊστάμενος της ελληνικής ορθόδοξης κοινότητας Τεχεράνης (Ιράν), ενώ διδασκε Αρχαία Ελληνικά στο Πανεπιστήμιο

Ο Πατριάρχης Δημήτριος

της Τεχεράνης, ύστερα από έγκριση του σάχη της Περσίας. Επιστρέφοντας στην Κωνσταντινούπολη, ανέλαβε ιερατικός προϊστάμενος της κοινότητας Φερίκιοι την περίοδο 1950-1964, ενώ διδασκε θρησκευτικά σε σχολή της κοινότητας.

Στις 23 Ιουλίου του 1964 εξελέγη επίσκοπος Ελαίας από την Ιερά Σύνοδο του Οικουμενικού Πατριαρχείου και διορίσθηκε αρχιερατικός προϊστάμενος της επισκοπικής περιφέρειας Ταταούλων (Κουρτουλούς) της αρχιεπισκοπής Κωνσταντινουπόλεως. Χειροτονήθηκε τον Αύγουστο του 1964 στον ιερό ναό Αγίου Δημητρίου Κουρτουλούς από τους μητροπολίτες Ηλιουπόλεως Μελίτωνα, Ροδοπόλεως Ιερώνυμο και Μιλήτου Αμιλιανό. Τον Φεβρουάριο του 1972 εξελέγη από την Ιερά Σύνοδο του Πατριαρχείου μητροπολίτης Ίμβρου και Τενέδου, όπου και παρέμεινε για πέντε μήνες μέχρι την εκλογή του στη θέση του Οικουμενικού Πατριάρχη.

Μετά τον θάνατο του Πατριάρχη Αθηνάγορα, προεδρεύων της Ενδημούσας Συνόδου υπήρξε ο μητροπολίτης Χαλκηδόνας Μελίτων, τον οποίο και υποστήριζε η πλειοψηφία των μελών της Συνόδου και ήταν ο πλέον πιθανός διάδοχος του πατριαρχικού θρόνου.

Σύμφωνα με το τυπικό της εκλογής του Οικουμενικού Πατριάρχη, τον Ιούλιο του 1972 τριμελής αντιπροσωπεία του Οικουμενικού Πατριαρχείου, αποτελούμενη από τους μητροπολίτες Δέρκων Ιάκωβο, Ροδοπόλεως Ιερώνυμο και Μύρων Χρυσόστομο, επισκέφτηκε τον νομάρχη της Κωνσταντινουπόλεως και του ανακοίνωσε την απόφαση της Συνόδου να προβεί στην εκλογή του νέου Οικουμενικού Πατριάρχη. Την επόμενη μέρα, η επιτροπή του Πατριαρχείου επέδωσε στον νομάρχη τον κατάλογο των υποψηφίων που αποτελούνταν από 15 μητροπολίτες. Ο νομάρχης, όμως, ύστερα από συνεννόηση με την τουρκική κυβέρνηση, προέβη στη διαγραφή από τον κατάλογο των μητροπολιτών Χαλκηδόνας, Δέρκων, Χαλδίας και Σταυροπόλεως. Υπό τα νέα δεδομένα, ο Χαλκηδόνας Μελίτων πρότεινε την υποψηφιότητα για τον Οικουμενικό Θρόνο του νεότερου από τους ιεράρχες, του μητροπολίτη Ίμβρου και Τενέδου Δημητρίου, ο οποίος και εξελέγη Πατριάρχης με συντριπτική πλειοψηφία (12 ψήφοι), έναντι του συνυποψηφίου του Ανέων Νικολάου (3 ψήφοι). Η ενθρόνιση του Δημητρίου πραγματοποιήθηκε στις 18 Ιουλίου 1972 στον πατριαρχικό ναό του Αγίου Γεωργίου.

Η εκλογή του Δημητρίου στον πατριαρχικό θρόνο φαινόταν έκπληξη για πολλούς, καθώς ο νέος Πατριάρχης δεν είχε ούτε τις φιλοδοξίες ούτε και την κατάλληλη εμπειρία να αναλάβει ένα τόσο μεγάλο έργο. Από κάποιους κύκλους θεωρείται ότι η τουρκική κυβέρνηση σκόπημα τον εξέλεξε σε αυτήν τη θέση, καθώς ήταν ο νεότερος ιεράρχης, άπιος χαρακτήρας και άπειρος, και με αυτό τον τρόπο ίσως να ήλπιζε στην αποδυνάμωση του Πατριαρχείου. Ο ίδιος αρχικώς δεν πίστεψε αυτήν την τιμή που του έγινε, στη συνέχεια αρνήθηκε να αναλάβει ένα τόσο μεγάλο αξίωμα και έπειτα δέχτηκε, για να αναδειχτεί στην πορεία σε έναν ικανότατο Πατριάρχη που μέσα από τη μετριοπάθεια, την απλότητα, την ταπεινότητα και τη φιλική του διάθεση κέρδισε τις εντυπώσεις και παρήγαγε μεγάλο έργο, σφυρηλατώντας παράλληλα τις σχέσεις του Πατριαρχείου με Ανατολή και Δύση.

Το έργο του νέου Πατριάρχη αρχικώς φαινόταν δύσκολο, καθώς ο Δημήτριος διαδεχόταν ένα δραστήριο και ικανό ιεράρχη, όπως ήταν ο Αθηνάγορας, με λαμπρό έργο στην πατριαρχία του. Ωστόσο, στο έργο αυτό δεν ήταν μόνος τον βοήθησαν οι μητροπολίτες Χαλκηδόνας Μελίτων, Σαρδέων Μάξιμος και Ροδοπόλεως Ιερώνυμος, που υπήρξαν και ιδιαίτεροι σύμβουλοί του. Ο Δημήτριος δεν διέθετε διοικητική πείρα, δεν ανήκε στην πατριαρχική αυλή και ήταν ο νεότερος μητροπολίτης. Ωστόσο, μπόρεσε και υπερκέρασε αυτές τις ελλείψεις με τη βοήθεια και των συμβούλων του και μέσα από την άσκηση των αρμοδιοτήτων που απέρρεαν από το αξίωμα που Οικουμενικού Πατριάρ-

χη. Από την αρχή σχεδόν της εκλογής του προέβη στην ίδρυση Ιδιαίτερου Πατριαρχικού Γραφείου, στο οποίο τοποθέτησε διευθυντή τον τότε αρχιμανδρίτη και κατοπινό Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο.

Κατά τη διάρκεια της εικοσαετούς περιόδου πατριαρχίας του (1972-1991) παρήγαγε σημαντικό έργο. Εργάστηκε για την ενότητα της Ορθόδοξης Εκκλησίας, συγκάλεσε τρεις προσυνεδριακές πανορθόδοξες διασκέψεις για την προετοιμασία της Μεγάλης Συνόδου της Εκκλησίας. Δέχθηκε τις επισκέψεις των Προκαθημένων των Ορθόδοξων εκκλησιών και ανταπέδωσε και ο ίδιος. Παράλληλα, τον Νοέμβριο του 1979, δέχθηκε στο Φανάρι επίσημη επίσκεψη από τον πάπα Ιωάννη Παύλο Β΄. Επιπλέον, ήταν ο πρώτος Οικουμενικός Πατριάρχης που επισκέφτηκε την Αμερική.

Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά τη διάρκεια της πατριαρχίας του πραγματοποιήθηκαν οι εορτασμοί για την επέτειο των 1600 ετών από τη σύγκληση της Β΄ Οικουμενικής συνόδου του 381 στην Κωνσταντινούπολη και των 1200 ετών από την πραγματοποίηση της Ζ΄ Οικουμενικής συνόδου του 787 στη Νίκαια (οι εορτασμοί έγιναν το 1981 και το 1987 αντίστοιχα). Παράλληλα, το 1987, επισκέφθηκε επίσημα την Εκκλησία της Ελλάδος και συλλειτουργησε με τον τότε αρχιεπίσκοπο Αθηνών Σεραφείμ. Κατά τη διάρκεια της επίσημης επίσκεψής του, συναντήθηκε με τον επιχειρηματία Παναγιώτη Αγγελόπουλο. Ο τελευταίος του εξέφρασε την επιθυμία του να αναλάβει όλα τα έξοδα για την αναστήλωση του Πατριαρχείου και του πατριαρχικού ναού του Αγίου Γεωργίου, που είχαν υποστεί ζημιές από την πυρκαγιά του 1941. Δύο χρόνια αργότερα, πραγματοποιήθηκαν τα εγκαίνια του πατριαρχικού μεγάρου και ο Δημήτριος απένειμε το οφίκιο του «Άρχοντος Μεγάλου Λογοθέτη» στον Παναγιώτη Αγγελόπουλο για την προσφορά του, ανακηρύσσοντάς τον επίσης «μέγα ευεργέτη» του Πατριαρχείου.

Το 1988 Το Οικουμενικό Πατριαρχείο συμμετείχε στον εορτασμό της χιλιετίας από τον εκχριστιανισμό των Ρώσων, ενώ ο Δημήτριος προεξήρχε στους εορτασμούς της 900^{ης} επέτειου από την ίδρυση της ιεράς μονής Ιωάννου του Θεολόγου της Πάτμου. Το 1990 συμμετείχε στις εκδηλώσεις για τα 600 χρόνια από την ίδρυση της μονής του Μεγάλου Μετεώρου, ενώ το ίδιο έτος επισκέφτηκε το Άγιο Όρος.

Ο Δημήτριος συνέχισε τη συνεργασία του Οικουμενικού Πατριαρχείου με το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Εκκλησιών και το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών. Το Οικουμενικό Πατριαρχείο συμμετείχε στις Γενικές Συνελεύσεις του ΠΣΕ στο Ναϊρόμπι της Κένυας, το Βανκούβερ του Καναδά και την Καμπέρα της Αυστραλίας, στέλλοντας τα σχετικά μηνύματα. Παράλληλα, ο Πατριάρχης,

σε συνεννόηση με τον πάπα Ιωάννη Παύλο Β', συνέταξε Μικτή Θεολογική Επιτροπή για την έναρξη θεολογικού διαλόγου ανάμεσα στην Ορθόδοξη και την Καθολική Εκκλησία. Όσον αφορά τις σχέσεις του με την τουρκική κυβέρνηση, φρόντισε για τη δημιουργία καλού κλίματος με τις τουρκικές αρχές. Σε αυτό συνέτεινε και ο ήπιος και μετριοπαθής χαρακτήρας του.

Παράλληλα, έδειξε ιδιαίτερη σημασία για την προστασία του περιβάλλοντος και το 1989 καθόρισε την 1^η Σεπτεμβρίου ως ημέρα περιβάλλοντος. Επιπλέον, εμπλούτισε το αγιολόγιο της Ορθόδοξης Εκκλησίας με την ανακήρυξη 16 αγίων. Κατά τη διάρκεια της πατριαρχίας του παρασκεύασε δύο φορές το Άγιο Μύρο. Επιπρόσθετα, επί των ημερών του ιδρύθηκε η Ιερά Μητρόπολη Ελβετίας (1982), ενώ η Εκκλησία της Γεωργίας ανυψώθηκε σε Πατριαρχείο (1990).

Το 1991 ο Οικουμενικός Πατριάρχης Δημήτριος εκοιμήθη, ύστερα από πολύμηνη γενική κατάπτωση, που όμως δεν είχε θεωρηθεί τόσο σοβαρή. Γενικά, παρά το πρόβλημα της υγείας του (διαβήτης), επιτελούσε κανονικά τα καθήκοντά του. Στις 30 Σεπτεμβρίου του 1991, όμως, εισήχθη εσπευσμένα στο αμερικανικό νοσοκομείο «Admiral Bristol» στην Κωνσταντινούπολη, ύστερα από οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου. Παρά τις προσπάθειες των γιατρών, εξεδίησε στις 2 Οκτωβρίου του 1991. Η νεκρώσιμη ακολουθία εψάλη στις 8 Οκτωβρίου του 1991 στον πατριαρχικό ναό του Αγίου Γεωργίου, προεξάρχωντος του πρώτου τη τάξει ιεράρχη του Θρόνου μητροπολίτη Χαλκηδόνος Βαρθολομαίου. Ενταφιάστηκε στην ιερά μονή Ζωοδόχου Πηγής Βαλουκλή. Στις 22 Οκτωβρίου του ίδιου έτους τον διαδέχτηκε στον πατριαρχικό θρόνο ο από Χαλκηδόνος Βαρθολομαίος.

Τα λόγια του Οικουμενικού Πατριάρχη Δημητρίου λίγο καιρό πριν από την εκδήμιά του είναι ενδεικτικά της ταπεινότητας του χαρακτήρα του και της αγωνίας του για την Εκκλησία και την τύχη του Πατριαρχείου. Φανερώνουν μια λαμπρή εκκλησιαστική φυσιογνωμία που λειτουργούσε ως υπέρτης της Εκκλησίας και του μακρόχρονου κοινωνικού και ιστορικού της ρόλου. Μεταξύ άλλων, ανέφερε χαρακτηριστικά: «Δεν επιθυμώ να με γράψει η ιστορία, όταν πεθάνω. Ούτε να με θυμούνται οι άνθρωποι. Το μόνο που θέλω είναι να ζει το Φανάρι, για να ζωντανεύει την ακοίμητη συνέδση του Γένους». Ε.Γ.ΧΑΑΚ.

Βιβλιογραφία:

Γεωργιάδης, Ιερεμίας, αρχιμ., «Πατριάρχης Δημήτριος, η πολεμένη θεωρία της Ρωμιοσύνης», *Παύλιος Λόγος* 93 (2011) 20-21. Δημήτριος, Πατρ. Κωνσταντινουπόλεως, «Λόγος ενθρονιστήριος», *Στάχυς* 27 (1972) 27-29. Κωνσταντίνος μητρ. Απολλωνιάδος, «Λόγος Προσαγορευτήριος», *Στάχυς* 27 (Ιούλιος 1972) 30-33. *Διάγγελμα του Οικουμενικού Πατριαρχείου επί τη εικοσιπενταετηρίδι του ΠΣΕ*, Θεσσαλονίκη 1973. Σταυρίδης, Β.Θ., *Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Δημήτριος (Παπαδόπουλος)*, 1972-1991, Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης 2001. Σταυρίδης, Β.Θ., *Οι Οικουμενικοί Πατριάρχαι*,

1860 - σήμερα. *Ιστορία και κείμενα*, Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης 2004. Σταυρίδης, Β.Θ., *Ιστορία του Οικουμενικού Πατριαρχείου (1453-σήμερα)*, Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης 2008. Χατζηφώτης, Ι.Μ., *Ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Δημήτριος στην Ελλάδα (13-18 Νοεμβρίου 1987)*, Αθήνα: Αποστολική Διακονία 1988.

Δημήτριος Παύλοβιτς (1920-1930), πρώτος Πατριάρχης Σερβίας μετά την ανασύσταση του Πατριαρχείου Σερβίας το 1920. Γεννήθηκε στην πόλη Ποζάρεβατς στις 15 Οκτωβρίου 1846. Αφού περάτωσε τις εγκύκλιες σπουδές του στην ιδιαίτερη πατρίδα του και στο Βελιγράδι, φοίτησε στη Θεολογική Σχολή Βελιγραδίου από την οποία απεφοίτησε το 1868. Μετά την αποφοίτησή του εργάστηκε ως δάσκαλος στην περιοχή της Σουμαδίας. Το 1870 χειροτονήθηκε πρεσβύτερος, αφού πρώτα νυμφεύθηκε και υπηρέτησε ως στρατιωτικός ιερέας στην περιοχή του Λάμποβο. Το 1873 πέθανε η σύζυγός του. Το ίδιο έτος εγγράφηκε στη Φιλολογική Σχολή Βελιγραδίου, από την οποία απεφοίτησε το 1878. Το ίδιο έτος διορίστηκε βοηθός καθηγητής της Θεολογικής Σχολής Βελιγραδίου και το 1882 ανέλαβε τακτικός καθηγητής.

Τον Νοέμβριο του 1889, επί μητροπολίτη Σερβίας Θεοδοσίου (1883-1889), ο Δημήτριος εξελέγη επίσκοπος Νύσης, θέση στην οποία παρέμεινε μέχρι το 1889, οπότε παραιτήθηκε, μετά την επιστροφή στον μητροπολιτικό θρόνο της Σερβίας του εξορισθέντος μητροπολίτη Μιχαήλ, και εγκαταστάθηκε στη Γαλλία. Κατά τη διάρκεια της παραμονής του στη Γαλλία σπούδασε λογοτεχνία, φιλολογία και στη συνέχεια για δύο χρόνια φοίτησε στο Γεωπονικό Ινστιτούτο του Μονπελιέ. Μετά τον θάνατο του μητροπολίτη Μιχαήλ επανήλθε στη Σερβία και ανέλαβε τη θέση του συμβούλου επικρατείας. Στα τέλη του 1898 επανήλθε στις τάξεις της ιεραρχίας με την εκλογή του στην επισκοπή Σάμπας και Βάλιεβο. Το 1905 μετά την τελευταία του μητροπολίτη Σερβίας Ιννοκεντίου (1898-1905), η εκλογική σύννοδος εξέλεξε, στις 19 Αυγούστου, τον Δημήτριο ως νέο αρχιεπίσκοπο Βελιγραδίου και μητροπολίτη Σερβίας.

Κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου, μετά την ήττα του σερβικού στρατού, εγκατέλειψε τη Σερβία και ακολούθησε τον σερβικό στρατό, ο οποίος κάτω από αντίξοες συνθήκες κατάφερε να φτάσει στην Κέρκυρα. Κατά τη διάρκεια της παραμονής του σερβικού στρατού στο νησί, ο Δημήτριος εργάστηκε για την ανύψωση του ηθικού των στρατιωτών και παράλληλα τους εμφύσησε την πίστη για την απελευθέρωση της Σερβίας.

Μετά τη λήξη του πολέμου επέστρεψε στη Σερβία, η οποία ήδη είχε συμπεριλάβει εντός των νέων συνόρων του κράτους, του ενιαίου Βασιλείου Σέρβων Κροατών και Σλοβένων (1918), όλες σχεδόν τις ορθόδοξες σερβικές επαρχίες και κυρίως τις ανεξάρτητες

μητροπόλεις Καρλοβίκιου και Μαυροβούνιου. Τον Μάιο του 1919, ο Δημήτριος συγκάλεσε αντιπροσωπείες από όλες τις ορθόδοξες επαρχίες, οι οποίες αποφάσισαν να προχωρήσουν στην ένωση όλων των σερβικών ορθόδοξων επαρχιών κάτω από μια εκκλησιαστική αρχή, αυτή του Βελιγραδίου. Η ένωση αυτή οδήγησε την Εκκλησία της Σερβίας και τον μητροπολίτη Δημήτριο να απευθύνει αίτηση προς το Οικουμενικό Πατριαρχείο για την ανασύσταση του σερβικού Πατριαρχείου και την κανονική προσάρτηση των επαρχιών που ανήκαν στο Οικουμενικό Πατριαρχείο στην Εκκλησία της Σερβίας, πράγμα το οποίο το οποίο έπραξε η Εκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως εκδίδοντας τους σχετικούς Πατριαρχικούς και Συνοδικούς Τόμους. Πρώτος Πατριάρχης εξελέγη ο μέχρι τότε μητροπολίτης Σερβίας Δημήτριος, ο οποίος ενθρονίστηκε στις 31 Οκτωβρίου του 1920.

Κατά την πατριαρχία του, ο Δημήτριος προσπάθησε να καλλιεργήσει την ενότητα των πιστών και να αναδιοργανώσει την Εκκλησία εντάσσοντας ομαλά, όλες τις νέες επαρχίες στη νέα πραγματικότητα και ουσιαστικά να τις ομογενοποιήσει διοικητικά για την επίτευξη μιας ομαλής εκκλησιαστικής ζωής. Οι σχέσεις της Εκκλησίας με το νέο Βασίλειο καθώς και ο Καταστατικός Χάρτης και οι γενικότεροι εσωτερικοί κανονισμοί για την ομαλή λειτουργία της Εκκλησίας απασχόλησαν την δεκαετή του πατριαρχία και έλαβαν αίσιο τέλος ένα χρόνο μετά τον θάνατό του.

Εκτός από τα ανωτέρω ίδρυσε τρεις νέες επαρχίες, της Τσεχίας και Μοραβίας (1921), της ΗΠΑ και Καναδά (1921) και της Μπίχατς (1925), ενώ εξέλεξε και 16 νέους επισκόπους. Ίδρυσε το Ταμείο Αλληλοβοήθειας των Κληρικών, το οποίο βοηθούσε τους γέροντες ιερείς και τα ορφανά τους. Ακόμη δημιούργησε Ιερατική Σχολή στη μονή Ρακόβιτσα και με δική του πρωτοβουλία η Θεολογική Σχολή Βελιγραδίου άρχισε να εκδίδει το περιοδικό *Θεολογία (Bogoslovije)*.

Έχοντας μεγάλη εκτίμηση και αγάπη για το έργο του Σέρβου Δεσπότη Στεφάνου Λαζάρεβιτς (1389-1427), τον κατέταξε στο αγιολόγιο της Εκκλησίας Σερβίας και συνέθεσε για τον σκοπό αυτό και ακολουθία αφιερωμένη σε αυτόν. Η διαρκής Ιερά Σύνοδος απέρριψε την ενέργεια αυτή, επειδή δεν είχε τη σύμφωνη γνώμη της ιεραρχίας.

Εκτός από την παραπάνω ακολουθία, ο Πατριάρχης Δημήτριος, έγραψε και ποικίλες πραγματείες οι οποίες δημοσιεύθηκαν σε διάφορα περιοδικά και ειδικά στο *Η Φωνή της Σερβικής Ακαδημίας Επιστημών*. Η δε κριτική έκδοση του Τυπικού του Αγίου Σάββα της μονής Χιλανδαρίου θεωρείται, ακόμη και σήμερα, ως η καλύτερη.

Απεβίωσε στις 6 Απριλίου 1930 και ετάφη, μετά από επιθυμία του, στη μονή Ρακόβιτσα. Κατέλιπε μήνη αγαθή. Υπήρξε σεβάσμιος ιεράρχης, ασκητι-

κός και φιλόδοξος σε μέγιστο βαθμό· παράλληλα οι εκκλησιαστικοί και εθνικοί του αγώνες τον κατέστησαν μια από τις εξαιρετικές εκκλησιαστικές και εθνικές προσωπικότητες του σερβικού λαού. Π.ΤΖ.

Βιβλιογραφία:

Λόης, Γ., *Οι Προκαθήμενοι της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας. Από τον Άγιο Σάββα Νεμάνια (1219) μέχρι σήμερα*, Θεσσαλονίκη 2008, σ. 103-107. Сава, Епископ шумадијски, *Српски јерарси од осемтог до двадесетог века*, Београд 1996, σ. 163. *Политика* (εφημ.), φ. 7877 (7.4.1930) 2 (ο βίος).

Δημήτριος. Αρχιεπίσκοπος Αμερικής.

Ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Αμερικής, καθηγητής Πανεπιστημίου και Ακαδημαϊκός, κ. Δημήτριος Τρακατέλης, υιός του Χρήστου και της Γεωργίας Τρακατέλλη, γεννήθηκε την 1^η Φεβρουαρίου του 1928, στη Θεσσαλονίκη, όπου και παρακολούθησε τις εγκύκλιες σπουδές του. Κατόπιν εισήλθε στο Πειραματικό Λύκειο του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, από το οποίο απεφοίτησε αριστούχος τον Ιούνιο του 1946. Τον Σεπτέμβριο του 1946, εισήλθε κατόπιν αρίστης επιτυχίας στις γενικές ακαδημαϊκές εξετάσεις, στη Θεολογική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, όπου παρακολούθησε τετραετείς θεολογικές σπουδές. Απεφοίτησε το 1950 και το πτυχίο του τιμήθηκε με τον βαθμό «Άριστα». Κατά τη διάρκεια των σπουδών του συμμετείχε με ιδιαίτερα ενεργό και πρωτότυπο τρόπο στο κατηχητικό έργο της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών. Ειδικότερα, ο Σεβασμιώτατος εδίδαξε στα Φροντιστήρια Κατηχητικών Στελεχών της Αποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδος αλλά και ως υπεύθυνος κατηχητής στην ανώτερη βαθμίδα του κατηχητικού σχολείου της ενορίας του Αγίου Λουκά Πατρίων, Αθηνών. Μετά την ολοκλήρωση των στρατιωτικών του υποχρεώσεων έγινε μέλος της μοναστικής ιεραποστολικής αδελφότητας θεολόγων «Η Ζωή». Με την ευθύνη του ακαδημαϊκού συμβούλου ανέπτυξε πολύπλευρη ιεραποστολική δραστηριότητα στο πλαίσιο ποικίλων φοιτητικών οργανισμών και κατέστη επικεφαλής της Χριστιανικής Φοιτητικής Ενώσεως. Επίσης σε συνεργασία με Έλληνες αλλά και Ορθόδοξους νέους επιστήμονες άλλων χωρών συγκρότησαν την παγκόσμια οργάνωση ορθόδοξων νέων «Σύνδεσμος». Το 1960 χειροτονήθηκε στον βαθμό του διακόνου. Τέσσερα χρόνια αργότερα, το 1964, χειροτονήθηκε στον βαθμό του πρεσβυτέρου. Την περίοδο αυτή διακονεί ως ιεροκήρυξ στους ιερούς ναούς της Αρχιεπισκοπής Αθηνών αλλά και της επαρχίας και συμβάλλει ενεργά στη διοργάνωση και πραγματοποίηση των θεολογικών συνεδρίων με τη γενική επωνυμία «Εφεσος». Το φθινόπωρο του 1964 συμμετείχε με την ιδιότητα του επισήμου μεταφραστή μεταξύ των αντιπροσωπειών της Εκκλησίας της